

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDÜS NANDOR

Felelős szerkesztő MARÓT SANDOR

Levél egy képviselőhöz

Ezeket a sorokat Tarau Józsefhez, a mezőtelegi kerület kamarai képviselőjéhez írjuk. Szó lesz a levélben Biharpuspöki magyar néperől. A levél azért szól Tarau Józsefnek, mert Biharpuspöki a mezőtelegi választókerülethez tartozik.

Tarau József ellenzéki képviselő. A román nemzeti párt tagja. Eddigi működését igyekezünk figyelemmel kísérni. A parlamentben több ízben felszólalt és különösen interpellációk elmondása terén fejtett ki buzgó tevékenységet.

Ezek során azonban azt a csodálatos jelenséget tapasztaltuk, hogy míg Tarau József érdeklődése kiterjedt nemcsak saját kerülete román parasztjainak kisaítási ügyeire, hanem Nagyvárad egyes főtisztviselőinek kártékony viszályára, sőt az aradi görög keleti zsinat politikai mozgalmaira is, — viszont dúsán magyarul lakta kerületének magyar lakossága igen kevésbé vonta magára a képviselő sokoldalu figyelmét.

Itt van például Biharpuspöki népének forszírozott közmunka-ügye. A Nagyvárad több ízben részletesen ismertette az egész akciót, amely az ottani magyar lakosság körében oly jogos elkeseredést keltett. Leírtuk, hogy miként hajszolják közmunkára az állami iskola építése céljából a biharpuspökieket. Messze erdőkből kénytelenek tűgfatákat beszállítani a legnagyobb nyári munkaidőben. Kavicsfuvarozásra hajtják őket. Teljesen robotszerű jobbágsors emlékeit verik vissza a fűnkbe, hogy a polgári szabadság dárúdója nagyon el ne kényeztesse őket. Azt is kiírtuk, hogy a lakosság elkeseredését különösen növeli annak a gyanúja, hogy a faszállítás mögött talán üzleti érdekek lapanganak. Megjelent a lapban annak a híre is, hogy a biharpuspökii magyarok írtak a prefektusnál, főszolgabíróknál, elhatározták, hogy felutaznak Bukarestbe, kijárlják, kiküzdik az igazukat.

Ez mind szép sorjában olvasható volt már hónapok óta a sajtóban. Mindenki tudott róla. Egyedül Tarau József, a kerület képviselője nem hallott róla eddig semmit.

A biharpuspökiek Tarau Józsefet is keresték. Nem is egyszer, de soha nem találták. Odahaza valaki bizonyára mégis csak tudomásul vette, hogy egy alázatos deputáció merészkedett alkalmatlankodni a képviselő úrnál, de úgy látszik elfelejtette neki elmondani.

Ezek után jogos a kérdés: mire való a képviselő egy kerület magyar népének?

Hogyan lehet az, hogy egy képviselő, aki ellenzéki párthoz tartozik, tehát minden leköötöttség nélkül, bátran léphet fel akár a miniszterelnök előtt, mindenféle jogtalanság ellen, nem hallja meg kerületének magyar felajdulását?

Különösen rossz néven lehet ezt venni éppen Tarau Józseftől, mert nyílt titok, hogy őt tulajdonképpen a magyar szavazók választották meg képviselővé. Semmi leplezés nincs annak a feltárában, hogy kifejezett paktum létesült a mezőtelegi képviselőválasztáskor a nemzeti párt és a mezőtelegi magyarság vezetői között hogy a liberális jelölttel szemben Tarau József

szavaznak. A tapasztalatlan magyarság bizott a nemzeti párt kijelentéseiben és úgy vélekedett, hogy a liberális képviselőnél mindenesetre jobb lesz Tarau József, aki maga is jelen volt a paktum megkötésénél, szép ígéreket tett és végül is elfogadta a magyarság hathatós segítségével szerzett mandátumot. Olyan intranzingens magyar férfiak, akiknek szilárd elvük, hogy a magyar lakosságot csak magyaroknak kell a kamarában képviselniük, szintén rászavaztak Tarau Józsefere.

És ezek után Biharpuspöki magyar népe nagy szorongatásban hiába keresi Tarau Józsefet és Tarau József hónapok óta nem olvasta el egyetlen egyszer sem, hogy mi történik az ő magyar szavazóival, akiknek érdekeit neki kötelessége volna szívvel-lélekkel megvédelmeznie.

A jegyző ma úristen a falvakban. Különösen nagy úr a magyar községekben, ahol politikai és nemzeti misszió örvé alatt — tisztelet a kivételnek — túlsok hátsókat enged meg magának a lakosság rovására. Ki vigyáz ilyen helyeken a magyar kisebbségi gazdák és földművesek érdekeire? Ki törődik azzal, hogy jegyző, csendőr, perceptor zaklatja, hajtja, adóztatja-e őket?

Ha lennének igazi népképviselők: nekik kellene ezt elvégezniük.

Pedig mi azt hittük, hogy Tarau József valódi népképviselő. Falusi pap volt. Mindig a nép között élt. A képviselőiség óta sem hordja fejébe a fejét. Abból a pártból való, amelynek mégis a legtöbb köze kell, hogy legyen a csatolt területek széles néprétegéhez, akár románok, akár magyarok. Ugy tudjuk: nem is gazdag ember. Nem fut üzletek után.

De még sem népképviselő. Mert mégis csak egy népet ismer: a román. A többi nép sorsa nem nyomja a szívét. Pedig haj: nép az is, még pedig szenvedő, koldussorsra jutott, kisemmizett nép.

A biharpuspöki jegyző dolgai nem irritálják Taraut, mert Biharpuspökön magyarok laknak.

Pedig — mondjuk — csakis a képviselő nézhetne alaposan utána: bolondok vagy lázadók-e ezek a magyarok, hogy dacoskodnak a hatósági rendelet ellen. Avagy talán mégis csak igazuk van és a jegyzőt kellene megregulázni.

Meg kellene néznie Tarau úrnak, igaz-e, hogy a biharpuspökii jegyző eladta szerződésével a beszállítandó 235 darab tölgyfarönköt egyik nagyvárad fakeskedő cégnek 85.000 leiert, hogy ebből a pénzből fedezze az iskolaépítés költségeit. Ki volt jelen a szerződéskötésnél? Ki ellenőrizte ezt a vételt? Csakugyan szükség volt-e erre a szállításra? Kell-e egy iskolaépítéshez valóban 235 darab tölgyfarönk? Most, hogy a szállítás abbamaradt, mert a lakosság megtagadta a közmunkát: nem járul-e emiatt a községre a szerződésbontásból kár? Ama szerződés felbontásából, amelvhez a községnek semmi köze nem volt? Tarau Józsefnek kellene megnéznie, hogy miként történik most az iskolaépítéshez a község terhére a kavicsfuvarozás. A községi jegyző saját magától egyáltalá-

ban zúdíthat ilyen terheket a népre? Vagy nem magától tette?

És egyáltalában: mi történik Biharpuspökiben. És mi történik a sok egyéb-ből Biharpuspökiben? *Hány és hány magyarul lakta község van Bihar megyében, amelyben a jegyző igen nagy úr és a képviselő urak ha a magyarság hozzáfordul, nincsenek otthon?*

Ott, ahol a választáskor a magyarságot nem kérdezték meg, hanem a választási elnök csinált a jelöltből képviselőt, ott hiába apellálunk a képviselőre. De Tarau József választás útján jutott a parlament-be és ha a magyarok nem szavaznak rá, most nem ő, hanem Tripón Gábor nevű liberális politikus ülne Mezőtelegd mandátumával a képviselőházban. Ha jól tudjuk Tripón Gábor Bukarestben lakik s nem Nagyváradon, miként Tarau József. De hát nem mindegy ez? Biharpuspöki néha olyan messze van Nagyváradtól, akárcsak Bukaresttől.

Nem az állami iskolai építésnek mai vágtában való akcióját rójuk mi a jegyző terhére. Tudjuk mi azt, hogy ez felülről jön. Kormányférfiaké az a gondolat, hogy az állami iskolákat a községek vereitékéből és pénzből építsék föl. A kormány hiváságos politikája követeli meg, hogy lóhalálában nőjjenek ki főleg magyarul lakta községekben az iskolák a földből. Csak tegnap kapott például a szatmármezei tanfelügyelő rendeletet, hogy

„ahol a községek ezt nem tennék, vegyék el az állami iskolák céljaira a felekezeti iskolák épületeit.”

Tehát nem is arról van szó, hogy mi a alárendelt hatóságokat vonnók kérdőre, amiért egy lehetetlen, egy irreális, egy kisebbség-ellenes kampány végrehajtását keresztlhajszolják tűzön-vízen. Mi arról beszélünk, hogy még ez a krudélis iskolaépítési rendszer is miként ölt testet a valóságban? Hogy ennek az örvé alatt nem történik-e visszaélés, nem csap-e fel tulontúl a buzgalom égető lángja a szenvedő magyar lakosság idegeinek, vagyonának, kenyérkeresetének összeomlásáig? Mi keressük, hogy van-e ember, aki előtt legálabb elírja magát ez az üzőtt nép, van-e férfi a fórumon, aki meghallgatja őket, mert ezt vállalta, mert ez a hivatása, aki megmutatná, elhitetné velük, hogy még számukra is él az Isten.

Coolidge elmondta programbeszédét

Newyorkból jelentik: Az elnökválasztási kampány során Coolidge programbeszédében takarékoságot, adóleszállítást és a polgárjogok tiszteletbentartásának nagy szükségességét hangsúlyozta. Csatlakozik a világbirósághoz azonban a népszövetségektől távol marad. Sürgeti a leszerelési konferenciát.

Davis demokrata-jelölt elfogadja a világbiróságot és a népszövetséget is.

A lapok lehetségesnek tartják, hogy egyik elnökjelölt sem kapja meg a választ.

Ellenzéki felszólalások a tanítók kongresszusán

A tanítókongresszus második napján délután 10 órakor Suteu tanító nyitotta meg a tárgyalásokat. Első kérdés a tanítói fizetések rendezése volt. Az előadói javaslat felolvasása után G. Toni moldovai tanító, Jorga-párti képviselő tartott alapos ismertetést a tanítók anyagi helyzetéről.

— A tanítók rossz anyagi helyzetét elsősorban is az általános gazdasági krízisre kell visszavezetnünk. Az eddigi pénzügyi politika nagy bankjegyháányt okozott és az nagy mértékben hozzájárul ahhoz, hogy a tisztviselői, így a tanítói fizetések most sem érik el a normális megélhetés szintjét. A háború előtt Románia egész költségvetésének egy harmadát a tisztviselők és tanítók fizetése képezte, ma ez csak egytizenkettőre az egész kiadásoknak. Ez a legjobban bizonyítja, mennyivel kevesebb az állami alkalmazottak fizetése a háború után, mint volt a békében. Hiszen a tanítószág az ország kulturális serege és akkor, amikor egy hadnagy 3400 lei fizetést kap, egy tanító egy havi fizetése 1200 leit tesz ki.

Meg kell, hogy védjük az érdekeinket és erre csak úgy vagyunk képesek, ha az ország harmincezer tanítóját hatalmas, egységes táborba tömörítjük.

Ennek a szervezethez képviselője legyen mindenhol, ahol a tanítók helyzetének javításáról lehet szó. És állandó, szakadatlan harcot kell folytatni, hogy igazságos ügyünk mindig a közvélemény szemei előtt legyen és minden hatósági tényezőt meggyőzzünk arról, hogy a tanítók helyzetének javítására szükség van.

Eljenzés és taps honorálta a Jorga-párti képviselő beszédét és az elnök Suteu tanító a kongresszus nevében köszönetet mondott érte.

Utána Gocan Simon tankertületi főigazgató beszélt.

— A tanítói fizetés kérdése egyformán érdekelt mindnyájunkat. A falusi tanítótól az oktatás legmagasabb rangú tisztviselőjéig. És minden tisztviselő között a tanítók helyzete a legnehezebb, mert amíg azoknak különféle mellékjuttatásuk van, a tanítóknak ilyen mellékjuttatásuk nincs és nem is lehet.

— És a helyzetünk súlyos. Én például tizenhét esztendeje működöm a közoktatás terén és aránylag most kevesebb a fizetésem, mint a múltban. Csak egyetlen út van, amelyen helyzetünk javítását elérhetjük és ez: a parlament. A kormány a parlament útján fog javítani a helyzeten és én, aki Anghelescu miniszter urat jól ismerem, mondhatom, hogy benne minden jóakarat és igyekezet meg van eziránt.

Otel Todor tordai tanító ezután kérdést intéz a vezérigazgató urhoz, mint a miniszter reprezentánsához:

— Anghelescu miniszter ur — mondja — több, mint egy esztendeje, amikor közénk jött, a következőket mondotta: „Én miniszterségem mellett orvos is vagyok és ígérem önöknek,

tásokon a szavazatok többségét és ebben az esetben a kongresszus választana elnököt.

hogy egy esztendőn belül orvosom az önök helyzetét. Ha ez ellen bármelyik fórum akadályokat gördítené, én levonom a konzekvenciát és otthagynom a helyem.”

— Azóta — folytatja a tanító — egy esztendő jóval eltelt és a mi helyzetünkön nem javított a miniszter ur. Hát segítsen rajta, vagy vonja le a konzekvenciákat...

Az emelvényi asztalnál ülő magasállású tanfőfiak mosolyognak, mintha mondanák:

— Nem kell komolyan venni Otel tanító felszólalását. Már új szónokok is következnek a rendben.

Ezután egy bizottság határozati javaslatot fogalmaz meg, amelyet a közoktatásiügyi miniszterhez terjesztenek fel. Ebben felsorolják a tanítói kar minden sérelmét és javaslatot tesznek annak orvoslására.

A kongresszus déli 12 órakor ért véget. Társas ebéd a Félix-fürdőben volt, amely után a kongresszus tagjai megtekintették mind a két gyógyfürdőt.

A csehszlovák hadsereg próba-háborúja

korlatot, az egyes mozdulatok fontosságát megmagyarázta. Az újságírók térképeket és különböző magyarázó táblákat is kaptak.

Vasárnap az idő is kiderült és a vendégek elhelyezkedtek a magaslaton, ahonnan az egész gyakorlat jól látható. A feladat az volt, hogy az északi csapat kezdje a támadást, amely a hegyek mögött volt. Az északi csapat két egységből, egy hadosztályból és egy hegyi brigádból áll, amelyhez megfelelő tüzéség is tartozik.

Délután, mikor a támadás megkezdődött, a vendégek a Velece melletti magaslaton helyezkedtek el. A főtámadásnak az északnyugati oldalról kellett megindulnia.

Egyideig nem látszott semmi, néha egy-egy katonát tűnt fel a messzelátó távolságban, különböző irányból egy-egy ember, azután megint semmi. A mai haditudományból már hiányzik a régi nagy tömeges felvonulás, a tömegek mozgása a nyílt harcra, hanem a hadgyakorlat a békebeli szemléltetés számára nem olyan szép látvány, mint volt azelőtt, hanem a gyakorlati szempontból humanitásban, mert a modern hadtervezet a humanizmuson és az észszerűsége alapszik. Az az elv, ami megnyilvánul: az emberi élettel való takarékoskodás. Ma a csapatokat nem dobják tömegekben az ellenség elé, hanem a főmunkát a tüzéség végzi el, amely fedett helyről támad. Az észszerűség azt követeli, hogy az ellenségnek nem szabad nagy célpontot nyújtani. Az eredmény valóban mindenkit meggyőzött ennek a taktikának a helyességéről.

Velük együtt bizonyosan az egész világ el van ragadtatva a próbaháború gyönyörű eredményéről és taktika helyességéről, a háborúskodás humanitásától. A kalmásint üdvözlő táviratok érkeznek Londonból, Genéből, a Vöröskeresztől, no meg a világ hadirokkantjaitól. Mert hiába, szép dolog az a próbaháború. Noha egy kis malőr csúszott, mert a jugoszláv katonai attasé kiesett az autóból és a kulcs-csontját törte, egy repülő pedig lezuhant, tehát: nem tréfa a próbaháború a mai boldog békés időkben...

Mindenesetre hozzátartozik a csehszlovák manőver haditudósításához az a nyilatkozat, amit a manőver után a Neue Freie Presse szerint Massaryk elnök tett tapasztalatairól:

— A németek — mondotta — mindig kitűnő katonák voltak, a hadsereg kebelében működő cseh-németekről csak ugyanezt mondhatom. A csehszlovák hadseregben levő magyar katonákra pedig az a megjegyzésem, hogy ők a katonák mintaképei, minthogy a magyar most a legjobb katoná-anyag.

SZÉPSÉGHIBAIT tökéletesen eltávolíthatja, archajakat, szeplőt, szemölcsöt végleg, utónyomok nélkül D. Sternberg Helén kozmetikai intézetében, Maria Kiralyne (Bemer)-tér 3. l. em.

Dorian Terrace és Dorian-filmszínház

9 órakor

3, 5 és 7 órakor

Ma szombaton

VIGJÁTÉK MŰSOR

Hét évig nem lesz szerencsém

5 felvonásban.

Fatty megszökik hazulról

Amerikai burleszk 2 felvonásban.

Az előadások 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődik. — A 3 órás előadás méréselt helyáru.

**Értesítjük a nagy-
érdemű vevőközönséget,
hogy üzletlebontás miatt
átköltöztünk a mellet-
tünk levő helyiségbe és
az összes árukészletün-
ket igen jutányos áron
elárusítjuk.**

Hajnal és Rózsa

Str. Vulcan (Nagy Sándor-u.) 1.

A magyar miniszterelnök megvédi Nagyátadit

A megvált. lt. miniszter nem vonja vissza lemondását

Budapestről jelentik: A napok óta fel-szinezen tartott Esküdt-ügynek legújabb fá-zisa az a hivatalos jellegű nyilatkozat, me-lyet Bethlen István gróf miniszterel-nök adott ki Nagyátádi-Szabó István mi-niszternek védelmére. Bethlen kiilelti, hogy mindenben szolidáris miniszterével és meg van győződve — úgy mond — hogy Nagyátádi ellen szót rágalmak összeom-lanak és a független bíróság igazságot fog szolgáltatni neki. Maga a nyilatkozat, amit a Magyar Távirati Iroda útján tett Beth-len, így hangzik:

— Mikor az általános választások el-rendelése előtt az Esküdt-ügy kipartant, Nagyátádi lemondott a miniszterségről. Akkor elfogadtam lemondását, de nem azért, mintha az ügy rá árványt vetett volna. A választásokból Nagyátádi meg-izmosodva került ki, tehát újra meghívta-m a kormányba, ami tökéletesen bizonyítja, még voltam és meg vagyok győződve ar-ról, hogy a rágalmak és titkos vádak be-esületét nem érintik.

— Szolidáris vagyok Nagyátádival, kötelességemnek tartom, hogy a méltatlan támadásoktól, amelyekből egyesek politi-kaí tőkét akarnak kovacsolni, őt megvéd-jem. Kijelentésemmel, azt hiszem összeom-lanak ezek a célzatos, legaljasabb, a kö-zönséget megtévesztési akaró vádak. Es-küdt számtalanszor került ellentmondá-sokba, viszont Tótfy nyugalmazott mi-niszternek annak idején a földművelésügyi miniszteriumban megejtett vizsgálatai azt igazolják, hogy az Esküdt által elmondot-tak ellenkezője igaz. Sokszor előfordult a bűnügyi krónikában, hogy a vádlott véde-kezését mások belerántásával akarja meg-könnnyíteni.

— Világos, hogy egyesek pártpolitikai hasznot akarnak a dologból. Kérem a párt-politikai torzalkodást és intrikákat meg-vevő közönséget, ne üljön fel olyan törek-véseknek, amelyek egy érdemes magyar ember becsületét és hírnevét fel akarják áldozni pártcélokra. Nagyátádi meg fog-ja védeni becsületét, mihelyst a bíróság erre neki alkalmat át. Az a nézetem, hogy Nagyátádi ezt mint miniszter is megte-heti, nemcsak mint magánember. Jelenlegi lemondásával csak politikai ellenfeleinek kedveskedne. Eppen ezért lemondását nem fogadom el, mert úgy vélem, ezt az ország érdeke is megkívánja. Nagyátádi elfo-gadta álláspontomat. Végeredményben az Esküdt-ügy nem egyéb közönséges bűn-ügvénél, amelybe politika nem keverhető. Várluk nyugodtan a bírói eljárást befeje-zését.

Nagyátádi az újságíróknak kijelen-tette, hogy a miniszterelnök nyilatkozatát kielégítőnek tartja, lemondását azonban egyelőre nem vonja vissza.

A német nemzetiek döntik el a londoni egyezmény sorsát a Reichstagban

Macdonald is a londoni egyezmény módosítása mellett van

Berlin, augusztus 29. A német bi-ro-dalmi gyűlés e pillanatban, amikor még a táviratokat kapjuk, nem döntött véglege-sen a londoni egyezmény sorsáról. Az utolsó szó — amint a jelekből látszik — a német nemzeti párt kezében van. Szóno-kaik és különösen Pauz képviselő súlyos szavakkal harcolnak a londoni javaslatok elfogadása ellen és könnyelműséggel vá-dolják Stresemant a Dawes-terv miatt. A német nemzetiek egyébként az alábbi indítványt terjesztették elő:

Mondja ki a birodalmi gyűlés, hogy a kormánynak két éven belül — Németor-szágnak a versaillesi szerződés 234-ik cik-kében meghatározott jogai alapján — él-nie kell azzal a jogával, hogy a Dawes-terv összterheinek leszállítása érdekében vizsgálat alá veteti az ország teljesítőké-pességét.

A javaslat betérjesztése után a kül-ügyminiszter a kormány álláspontját nagy beszédben védelmezte, majd a néppárt és

a centrupárt nyilatkozatot olvasott föl, mely szerint a javaslat elvetése esetén a felelősséget teljesen az ellenzékre hárítja.

Berlin, augusztus 29. A Reichstag ma folytatta tanácskozását és a tegnapi ülés megszakitását azzal indokolják, hogy a néppárt ismét tárgyalásokba bocsájtko-zott a nemzetiekkel. Ma elengedhetlenül szavazásra kerül a sor és kormánykörök-ben reménykednek, hogy a kétharmad többséget okvetlen megkapják.

Végleges döntést a nemzeti-párt ülé-sétől várnak.

Londoni táviratok szerint angol kö-rökben erősödik az a meggyőződés, hogy a jóvátétel megoldása visszatevészt kelt az érdekelteknél. Macdonald is azon a vé-leményen van, hogy a londoni megállapo-dásokat módosítani kell.

Londonból jelentik: Angol politikai körökben nagy csalódást keltett a dort-mundi zóna kiürítésének októberig való elhalasztása.

Az utcanévek ismét megváltoznak

Maradt még néhány utcanév, amely emlékeztetett arra, hogy itt magyar kéz és magyar elme is dolgozott valaha a köz-életben. Az első utcakeresztelésnél ke-gyeletesen és okosan megkímélték néhány magyar poéta vagy lokálpatrióta nevét. El-végre Arany János Szigligeti Ede, Csengery Antal nem vették ki soha a román nép ellen, nem politizáltak: miért kell az ő nevüket elseperni a házak faláról olyan városban, ahol magyarok is laktak és ezeket a neveket szívükbe és elméjükbe zárták. Azután Szaniszló püspök, Sztaroveszky doktor és néhány más helyi nagy-ság emlékének fennmaradása sem árt az impériumnak, ellenkezőleg, az ő nevük buzditólag hat mindenkire, hogy érdemes dolgozni és alkotni a halás utókör szá-mára.

Hát ez így volt eddig. De a romanizálás szenvédelvé meg sokallotta a fennmaradt magyar emlékü utcanéveket is és most ezeket is el akarja törölni az a bizottság, amely a városházán az utcanévek újabb megváltoztatásán töri a fejét. Olvassuk a Sentinelában, hogy például a Sztaroveszky utca nevét Bulevardul Bucurestilor-ra vál-toztatják át. Indokolja pedig a Sentinel a következőkkel: „A Sztaroveszky-nevet egyetlen magyar ember sem tudja ki-ejteni, viszont a románok nem is ismerik a név jelentőségét.” Hát kérjük szépen: ki tudjuk mi ejteni ennek a derék lengyel származású orvosnak a nevét egészen jól és ha valaki egy kicsit kajlán ejtené ki az sem ejtett bennünket kétségbe soha. De viszont tudjuk — és éppen azért neveznek el valakiről egy utcát, hogy megtudják azok is, akik még nem tudnák — hogy Sztaroveszky nagylelkiségének köszön-hető a városi gyermekkórház, ő hagyta az első fundamentumot ennek a nemes köz-intézménynek a céljaira — a város közön-sége annak idején nem törődött azzal, hogy lengyel volt, mégis meg akarta a ne-vét örökíteni. Nem indokolja semmi a vi-lágon, hogy ezt a nevet most lemossák. Elvégre az új román utcanévek között is van olyan, amit a magyarok nem tudnak kiejteni a legnagyobb igyekezet mellett sem, mégis felírták őket az utcablátára. Miért féltik éppen a Sztaroveszky név-nél olyan atyai aggodalommal a mi nyelvün-ket a kibicsáklástól? Eppen így fáj Nagy-várád magyarságának, hogy eltüntetik Csengery Antal nevét, mert hiszen az

érdemes, bár igazán nem nagyjelentőségű író Nagyváradról indult el útjára.

A Sentinel a azt írja, hogy valószínűleg az összes idegen utcanéveket romanizálni fogják. Idegen név alatt persze a magyar elnevezéseket érti. Mi még remélni bátor-kodunk, hogy nem így lesz. Elvégre van még magyar ebben a városban, akiknek érzékenységét egészen negligálni, egészen megtagadni nem lehet. Vagy a városi ta-nács, amely tavaly még megszavazta az Ady Endre-utcat (bár az utcablát soha nem függesztették ki), egy év alatt odáig változott gondolkodásban, hogy most már egyetlen magyar poéta neve is teher neki? Ám tessék. Elvégre Petőfi neve akkor is fog a lelkében élni Nagyváradon is, ha egy külvárosi síkator más nevet fog visel-ni az övé helyett és Jókai Mórt akkor is fogják Nagyváradon olvasni, ha gloriozus neve a házzsámblákon a román sovi-nisztákat nem fogja többé megbotránko-ztatni.

Sveizi Pensio és Sanatorium

Tusnád-fürdő

Az erdélyi Tatra, gyönyörű fekvés kitérő levegő, elsőrangú ellátás, olcsó árak. Dr. Ettlinger igazgató-őorvos vezetése alatt. — Egész éven át nyitva.

Atlantio mozgó

9 1/2 órákor

Apollo mozgó

6 és 9 órákor

1924 aug. 30 és 31-én szombat és vasárnap

Arábiai éjszakák

vagy

Az ezred leánya

arábiai történet 7 hosszú felvonásban.

A főszerepben:

Priscilla Dean.

Rendes helyárak!

Rendes helyárak!

Értesítjük t. megrendelőinket, hogy az őszi idény angol

szövet különlegességei válogatott mintákban — kizárólag egyes öltönyök — raktárunkra megérkeztek.

Lebovits és fia

uri szabók. — Telefon 871—375.

Theil szalámi Sibiu — Nagyszeben

Elsimerte az interparlamentaris Unió a kisebbségi kérdés nagy fontosságát

Bernből jelentik: Az interparlamentaris unió ülésein a kisebbségek védelmében elhangzott magyar és német felszólalásokra a vitavezető Burton amerikai képviselő válaszában csak a kisebbségi kérdésről szökött. Elismerte annak óriási fontosságát és felszólította az érdekelteket, hogy kövessék el mindent, hogy ezt az égető kérdést eredményesen megoldhassák.

Bernből jelentik: Az interparlamentaris unióról Mautet francia képviselő kijelentette az újságírók előtt, hogy ez az intézmény megérdemli az egész világ legnagyobb tiszteletét. A franciák és németek érintkezése, nódia a tárgyalások alatt jó bizonyítéka a nemzetközi politikában beállott enyhülésnek. A Népszövetség legjobb támaszának tekinti az uniót.

Öt perces beszélgetés egy Jorga-párti képviselővel a tanítók váradai kongresszusán

A tanítók kongresszusán csütörtök délután igazi kongresszusi hangulat volt. Az emelvényen csak ketten, hárman ülnek. Ma délután nincs fontosabb tárgy. A széksorok is ritkák. Hátról szunyókál egy öreg, falusi tanító. Fent az előadó asztalnál egy alacsony termélt, élénk mozgású ember, Eminescu, a nagy román költőről tart előadást, aki valamikor tanfelnagy volt.

— Eminescu — mondja — az igazság harcosa volt és ha érezte a maga igazát, szembeállt a kormánnyal is. . . El is bocsátották az állásától. Ezt az egészet nem olyan hangszíval mondja, mint aki beleérez magát Eminescu gondolatvilágába és a nagy költőn keresztül az igazságnak szobroz itt emléket. . . Nem ez a fontos, csak Eminescu.

Meglepő, hogy mennyi életerő sugárzik le erről az emberről. A két szeméi odavetődnek a feszülten figyelőre és néha a kezével végigsimítja a haját. A beszéde végén tapssal honorálja a három órás előadást és Gh. T. o. n. i Jorga-párti országgyűlési képviselő lejön az emelvényről. Ő összeszedi az asztalról a könyveket, csupa Eminescu kötet és a kijárási felé tart. Ott étem utól.

— Ugy-e megbocsát képviselő ur! — Kisebbségi magyar újságíró vagyok, néhány kérdésre szeretnék választ kapni.

— Szívesen. Kérdezzen. Ez a legnehezebb, mert be kell vezetni a beszélgetést, amíg a tulajdonképpeni kérdésekkel előrukkolhat az ember.

— Mi az impressziója a kongresszusról? — Meggyőződtem arról — mondja — hogy a tanítók nincsenek megelégedve a helyzetükkel. De a helyzetük tényleg nem a legjobb. Éppen ezért természetesen a munkakészségük sem lehet olyan, mint amilyen normálisan lehetne.

— Az egyik szónok beszédéből értesültem róla, hogy az erdélyi és regátbeli tanítók javadalmazása között különbséget tesznek.

— Fizetés tekintetében semmiesetre sem — mondja a képviselő — de a földosztás tekintetében tényleg az erdélyieket még nem elégitelték ki. De tény az is, hogy Erdélyben a kisajátítás jóval késedelmebb, mint a régi királyságban volt.

Azután a nyugdíjkérdésről beszél. Ez — mondja — sajnos még egyáltalában nincs rendezve és sajnos ez határtalan kárára van nemcsak a tanító, de minden közalkalmazott biztonság érzésére. A kormány már megígérte, hogy az egész nyugdíjkérdés rendezésére törvénytervezetet terjeszt az ősszel a parlament elé.

— Tudtommal — mondok Toni képviselőnek — minden képviselőnek joga, hogy törvénytervezetet terjesztjen a ház elé megszavazásra. Ha tehát a kormány késlekedne, a törvénytervezetet beadhatná valamelyik ellenzéki képviselő, például ön is képviselő ur!

— Az igaz, de a parlament mai össze-

tétele olyan, hogy csak olyan törvényeket szavazzanak meg, amelyeket a kormány önját. Egy ellenzéki képviselő által beterjesztett javaslatnak aligha volna sikere. Így a mai relációk közt nem tehetünk mást, megvárjuk a kormány kezdeményezését.

— Mondja képviselő ur — ismeri ön a nemzeti kisebbségeket Romániában?

— Ó igen. Legutóbb a Jorga professzor által rendezett valeni de muntei szabadegetemen alkalmam volt különösen a német kisebbségekkel megismerkedni. A szabadegetemen 84 kisebbségi hallgató volt az ország minden részéből. A szásokat így jól ismerem.

— Igen, — mondom — a német kisebbség határozottan jobban adminisztrálja az ügyeit, mint a magyar. Hát azt megfigyelte-e képviselő ur, hogy a kormány milyen tempóban zárja be a magyar iskolákat? Ha így haladunk, néhány év múlva nem lesz magyar középiskolánk.

— Ez a politika nem helyes, mondja, és látja én azt az elvet valom, amit a mesterem Jorga professzor. Minden nemzetnek a legteljesebb mértékben biztosítani kell, hogy nyelvét és kultúráját szabadon fejleszthesse.

— Igen képviselő ur, de látja, ha ezeket az iskolákat most bezárják, talán sohasem lesz alkalom arra, hogy újból megnyithassuk, mert az eddigi pénzügyi alapjuk szétzúlik, a jövőben pedig az új iskola felállítására olyan nagy összeget kell kifizetni, hogy annyi az elszegényedő magyarságnak aligha lesz. Ha önök kerülnének kormányra, megengednék, hogy a most bezárt magyar iskolákat újból megnyithassák?

— Látja, — mondja meggondoltan Toni jorgista képviselő, — a politikai helyzet ma olyan, hogy nem is lehet seiteni ki következik a kormánnyon. A meggyőződése az, hogy egy párt sem ígérien olyat, amit nem váltana be, ha uralomra kerül, mert ez a politikai komolyság rovására megy.

Arra nem kaptam választ a képviselő úrtól, hogy hát kinyitnák-e ők a bezárt magyar iskolákat. . . A beszélgetést pedig nem lehetett tovább folytatni, mert az elnök, dr. V. I. t. kolozsvári tanfelnagy csöngött. Újból folytatták az ötperces szünet után a kongresszust és Toni képviselő sietve a helyére ment és nagy figyelemmel hallgatta a következő szónokot.

(f. s.)

Illemre tanítják a bérkocsi tulajdonosokat

Mivel a közönség köréből nagyon sok panasz érkezik állandóan a bérkocsisok ellen, ez arra indította Horváth kapitányt, a rendőrség forgalmi ügyosztályának főnökét, hogy iskolát tartson a bérkocsisoknak, ahol szigorúan felsorolják, mit nem szabad tenni a bérkocsisoknak. Az első ilyen iskolát tegnap tartották meg a rendőrségen és több mint negyven bérkocsisség vett azon részt.

— Tudják meg, hogy akire a legesekélyebb panasz lesz, attól bevonom a hajtsai engedélyt — mondta Horváth kapitány. — Most hallgassanak ide és szívelejk meg jól, amit mondok.

— A kocsisnak, a kocsinak és a lónak állandóan tisztának kell lenni. Minden kocsis, ha szegényesen öltözt is, de tiszta legyen. Az utcán nem szabad versenyezni, a standról nem szabad elmenni és csavarogni a városban.

— A standon nem szabad görömbösködni, köpködni, zajogni. Viselkedjenek tisztességesen, mert akire legesekélyebb panasz lesz, súlyosan megbüntetik.

— Az utas, ha kocsiába ül, köszönteni kell amikor leszáll, szintén. Nem szabad a kapott pénzre azt mondani, hogy: „ez kérem rövid” (kevés).

vagy azt, hogy „odabizom.” A tarifát kell kérni, aki azt nem fizeti meg, jelentse fel.

— Egy ur a multkor jelentést tett, hogy egyik kocsis, amikor túl sokat kért, a következőket mondta neki:

— Üljön fel, máskor az ur a tarifát

A bérkocsisokat ezután szigorúan ellenőrzik majd a rendőrközegek, hogy az utasításoknak eleget tesznek-e. Amelyik bérkocsi fohászokdason kívül más alakban a szájára veszi a jó isten nevét, az többet nem lehet bérkocsi Nagyváradon. Szép ez mind, de ki tud elképzelni bakaképlát és bérkocsissegédet káromkodás nélkül. . . ? Na ja. . .

Családjuk miatti aggodalom készítette szökésre Freiburgeréket

Megírta a Nagyvárad, hogy az utalványcsalásban és a hamis ötszáz lesek ügyében elítelt Freiburger Jenő, Brassyó József, Bartha Béla és Weinberger Herman tegnapelőtt északa meg akartak szökni a fogházból. A szökést felfedezte a szolgálatot teljesítő fogházor és így meghiúsult a gondosan felépített szökési terv.

Tegnap kezdték meg a kihallgatásokat a kalandos ügyben. Megállapítást nyert, hogy a cella ajtaját hamis kulccsal nyitották fel és úgy jutottak ki a folyosóra. Azonkívül egy fűrészt is szereztek, amivel a folyosó ajtaját akarták szétfűrészelni. A szökési kísérlet azonban az örök éberségén meghiúsult. A kihallgatáson azal indokolták tettüket, hogy családjuk miatt valamennyien nagyon aggódtak, miután azok kenyérkereső nélkül állanak.

A négy foglyot a fogház háziszabályai szerint szigorúan megbüntetik, de az irányban is folyik a nyomozás, hogy nem-e volt valaki a fogház személyzete közül a segítségükre.

Dr. Dr. Dr. Parfüme illúzió, Mailatine crém és puder, Nyárfahajviz, illuzion kölnivize, Shampoon stb. stb.
békeminőségben ismét kapható az összes drogeriákban és illatszertárakban
Főraktár: FARKAS ISTVAN Apolló-drogeria.

A mai napon

uri divat és kalap üzletem

megnyitottam

Róth M. utóda
Regina Maria (v. Bémer)-tér
Telefon: 184. szám.

„HERCULES” Fehérneműgyár

Calea Victoriei 1.
Kolozsvári-ut
Telefon: 698.
Vallai Versenyen kívüli árban

Uri fehérneműeknek és teljes kelengyéknek méret utáni készítését u. y. saját, mint privátanyagból. Női luxusfehérneműeknek és teljes menyasszonyi kelengyéknek elkészítését úgy saját, mint privátanyagból. Kereskedők részére női és férfi fehérneműek elkészítését úgy rendelésre, mint raktárra commerce és luxuskivitelben bármilyen nagy mennyiségben a legrövidebb időn belül.

Kívánatra házhoz is megyünk!

KLADONSÁGOK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Printul Carol (volt Szilágyi Dezső-utca) 6,
Kiadótulajdonos: Sonnenfeld Adolf Részvénytársaság
Telefon 28.

Előfizetési díj helyben egész évre 600 lei, félre
200 lei, negyedévre 150 lei, egy hóra 50 lei; vidéken
egész évre 720 lei, félre 360 lei, negyedévre 180 lei,
egy hóra 60 lei.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal
és a Hegedűs Hirlapiroda, (Telefon 13—01.)

FELHÍVÁS A KÖZÖNSÉGHEZ

Felhívjuk a mozgószínházainkat látogató közönség figyelmét arra, hogy a nyári szezon előadásaitól eltérőleg szombattól kezdve az előadások

3, 5, 7 és 9,

illetve hétköznapokon 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

Dorian Filmszínház Igazgatósága.

* Befejezéshez közeledik a tanítók és tanítók vizsgái befejezéshez közelednek. A vizsgázók kijelentései alapján jóleső örömmel állapíthatjuk meg, hogy a vizsgabizottság tagjai a vizsga ideje alatt humánus jóakarattal tanúsították és remélik, hogy ez a jóakarattal az osztályozásnál is megmarad. A nagyváradi tanítók vizsgája után a szatmáriak következtek és az Orsolyák tanárnői, valamint a Nogáll- és Szent Vince-intézet kedves nővérei. A bizottság elnöke Tulbure György sok jóakarattal adta fel a kérdéseket és úgy értesültünk, hogy mindegyik sikerrel vizsgázott.

* Vadász Lipót volt magyar államtitkár meghalt. Budapestről jelentik: Vadász Lipót, a Tisza-kormány volt igazságügyi államtitkára ma reggel, hosszas betegség után 63 éves korában meghalt. Az elhunyt kiváló magyar államférfiú neves közéleti működéséről megemlékeztünk már napokkal ezelőtt, amikor orvosai minden reményt földrak életbenmaradásához. Vadász Lipót, aki mint zsidó került az államtitkári székbe, az utóbbi 15—20 esztendőnek legkiválóbb magyar politikusa volt. Hatalmas szónok, éleseszü jogász, elsőrangú parlamenti debattor. Puritán férfiú, aki Tisza István legbizalmasabb barátai közé tartozott. Nagy részvéttel parentálják el a budapesti lapok.

* Börtönre ítélték, mert kétszer adta el a házát. Legutóbb megírtuk, hogy Parvulescu Joan nevű vasúti tisztviselőt egy évi börtönbüntetésre ítélték, mert a házát kétszer adta el. Az ügy felebbezés útján a táblához került és itt jóváhagyták a törvényszék ítéletét.

Jönnek **A mai leányok** Jönnek
Dorian film. Dorian film.

* Egy érdemes görög keleti lelkész halála. A görög keleti egyház érdemes és népszerű papja, Roman Dániel nyimesdi görög keleti lelkész 52 éves korában elhunyt. Roman Dániel prefektusi tisztviselő édesatyját, Jacob János dr és Jacob József, valamint testvérei sógorukat gyászolják az elhunytban.

* Nyolc nagy lámpatest. Nyolc nagy lámpatest fog a volt kispiac-terti parkon éjszakaként ragyogó illuminációt ontani. A tanács meghirdette a nyolc lámpatest elkészítését, melyre négy pályázó akadt. A pályázók egymással ugyancsak ellentétes összegeket kértek az elvégzendő munkáért. Tegnap bontották fel az ajánlatokat: Marszler Antal 82.200 lei, Fáv Nándor 160.000 lei, Grünwald és Szántó 210.000, Halász Testvérek 240.000 leit kértek az

elvégzendő munkáért. A tanács a legolcsóbb ajánlattevőnek, Marszler Antalnak utalta ki a munkát azzal, hogy azt október 1-ig tartozik elkészíteni. — Ugyancsak tegnapi ülésén döntött a tanács a Ziegler professzor által festett képek elhelyezése tárgyában is. A Spiegel műépítész által tervezett impozáns keret elkészítését Kornweisz képkeretező vállalta 68.000 leicért.

* Tévedés, amelynek házasság lett a következménye. Jackie Coogan Szovjet-oroszországban. A film szerepe a béke helyreállításában. Látogatás Kertész Mihály műtermében. Salapir és Chaplin. A rendezők könyve. A párisi filmbohánnyulisszatitkai. Hogyan él Pola Negri. Gloria Swanson filmet írt. A jövő filmszezon slágerei és a legújabb Rádió híreket tartalmazza a 'Film Rörpör' legújabb száma, amely gyönyörűen illusztrálva és az idei legnagyobb filmstar Gloria Swanson főnképével ma megjelent. Ára 5 lei. Kapott az összes újságárúsnál.

* A Roboz-fivérek bünpöre. Budapestről jelentik: A Roboz-fivérek bűnperében felségsértésért, igazgatásért, zendülésért, nemzetgyalázásért és egyéb büntetéseket szeptemberben tartják meg a főtárgyalást.

Jönnek **A mai leányok** Jönnek
Dorian film. Dorian film.

* Éjszakai rablótámadás a szállóhelyen. Tegnap éjszaka vakmerő rablási kísérlet történt Nagyváradon. Budai Pál Nilsz-telepen levő kelmefestő és vegyztisztító gyárának udvarára hatolt be három ember vasdorogokkal felfegyverkezve. Budai Pál és sógora, Dancsu János a támadók közül egyet elfogtak. Blazsek István 60 éves ismert bűnöző, aki több, mint tizenöt évet ült már különböző fogházakban. Blazseket beszállították a rendőrségre, ahol egyelőre őrlület szimulál és nem lehet kihallgatni sem.

* Kereskedelmi alkalmazottak és magántisztviselők taggyűlése 31-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor az Atlantic-mozgóban. Napirend: A vezetőség újjáválasztása, bérmozgalmak lehetősége, zárókongresszus. Központi előadó. Mindenki ott legyen!

* Hadgyakorlatok Lotharingiában. Párisból jelentik, hogy Lotharingiában nagy hadgyakorlatok kezdődtek. A harcászati gyakorlatokon négyszáz repülőgép vesz részt.

* Megnyílik a városi könyvtár. A városi könyvtár szeptember 1-től ismét a közönség rendelkezésére áll. Az olvasótermekben az olvasás ingyenes, csupán olvasójegyet kell váltani. A kölcsönzés egész évre 200 lei, amely havi, vagy negyedévi részletekben is fizethető. Nyitva van mindennap délelőtt 9—12-ig, délután 4—7-ig. Az igazgatóság.

* Export céljaira való vásárlás nem árufelhalmozás. A belényesi járásbíróság Kolliner és egy másik nagyváradi tojás-exportáló céget 10—15 ezer lei pénzbüntetésre ítélte, mert akkor, amikor Belényesben 1 leura volt maximálva a tojás, ők felhalmozásra 2 leivel vásárolták azt össze. Az ítélet ellen beadott felebbezését tegnap tárgyalta a törvényszék a Szőlőssytanács Megállapította, hogy a tojás nem elsőrangú fogyasztási cikk, ezért annak az árát nem is maximálhatta az előlíróóság. A cégek nem árdragítás és árufelhalmozás, hanem export céljaira vásárolták a tojást és ezért nem ítélték el. A törvényszék mindkét céget felmentette.

* Antalfy Margit tánciskolájában a beiratások megkezdődtek, gyermekek, deákok és felnőttek részére. Klasszikus és balettanfolyamra felvétel d. e. 11—1-ig. Az iskolának külön balettépíse van.

* Szobafestő és mázoló-iparosok gyűlése. Felkérem az Ipartestület kötelekékbe tartozó összes szobafestő, mázoló, fényező és aranyozó iparosokat, hogy f. hó 31-én azaz vasárnap d. e. 9 órakor az Ipartestület helyiségében tartandó gyűlésen pontosan és teljes számban megjelenni szíveskedjenek. Tisztelettel az Ipartestület Elnöke.

* Nem hamisak az új ércpénzek. Olyan hírek terjedtek el a közönség körében, hogy a nemrégiben kibocsátott új egy- és kétélesek már is hamisítani kezdtek és pedig olyan pontossággal, hogy csak nagy szakértelemmel lehet megkülönböztetni a valódi ércpénzeket a hamisítványoktól. Ez a hír aztán nagymértékű bizalmatlanságot keltett az új ércpénzek iránt. Két fajta új ércpénz van. Csak, hogy amíg egyik részét Franciaországban készítik, addig a másik része Svájcban készült, amely vékonyabb, csengése nem olyan tiszta s a korona alól hiányzik az a bizonyos öntési jel, amely a Franciaországban készületeken rajta látható. Egyben utasította a pénzügyigazgatóság az összes hivatalokat, hogy a közönség figyelmét hívják fel erre a tényre.

* Sötétké és divatszínű kosztüm, köpeny és ruhaszövetek Rimanóczy-utcán Kertész Reclam-üzletében. Olcsóbbak, mint bárhol.

* „Kézből is elviszik a sintérek a kutyát. Éjszakai vadászat a város főterén” címmel egy közlemény jelent meg, amely tartalmánál fogva alkalmasnak mutatkozik a közönség félrevezetésére. Engedje meg Szerkesztő ur, hogy a közleményhez egy kis tájékoztató megjegyzést fűzzek: Az ehek mikénti tartását az érvényben lévő ebtartási szabályrendelet, valamint a veszethség megelőzése tárgyában kiadott s kivétel nélkül mindenre kötelező kormányhatósági rendeletek szabályozzák s ezek értelmében kutyát csak a maris lehetőségét kizáró szájkiosárral ellátva és pórázhoz vezetve szabad az utcára s általában a házon kívüli helyre bocsájtani. A szabadon járó kutyákat, még ha azok védjeggyel, szájkiosárral is vannak ellátva s ha azok után az előirt ebadó be is lett fizetve, a gyepter befogni s a szükséghez képest elpusztítani kötelek. Mindenkinek módjában áll tehát az előirt eb tartási szabályok gondos betartásával a kutyákból eredő álló állományok elmozdítását megelőzni. A gyepter ellenőrző járata természetesen az egész város területére kiterjed s az utóbbi napokban a város főterén az esti órákra azért kellett fokozott razziaakat elrendelni, mert a lovasszobor körül a most létesülő park zsege virágültetvényeit az ott szabadon kóborló kutyák következtében letaposák, kikapargatják, megsemmisítik. A gyepter tevékenységét a járatok alkalmával kirendelt rendőrközölkék ellenőrzik. A gyepternek a közleményben jelzett állítólagos szabálytalanságairól, a közönség megismeréséről e hivatalnak tudomása nincsen. A saját és a nagyközönség érdekében cselekszik azonban mindenki, ha a megtört eljárás folyamata tettele céljából a gyepternek elleni panaszával az alulírt hivatalhoz fordul. Nagyvár, 1924. augusztus 29. Tisztelettel: A városi állatorvosi hivatal: Kovács.

* Szabó munkások 31-én taggyűlést tartanak a Munkás Otthonban d. e. 9 órai kezdettel. Pontos megjelenést kér a Vezetőség.

Jönnek **A mai leányok** Jönnek
Dorian film. Dorian film.

* Orbán Sándor testnevelő iskolájában a téli szezon szept. hó 1-ével megkezdődik. Tananyag: vívás, szertorna, svéd-torna, bátorság és izomfejlesztő, valamint testgyógyászati gyakorlatok. Felvételnél: kisgyermek 5—10 évig, középiskolai tanulók (fiúk és leányok), felnőtt leányok, urasszonyok és urak. Urak részére az egészségügyi tornavívás naponta reggel fél 8 órakor kezdődik. Beiratkozni lehet naponta d. e. 8—12-ig és d. u. 4—8-ig Str. Rimanóczy-utca 13. szám.

Pamut és cérnavásznak
a legjobb minőségben Leitner Máriónál.

* **Eljegyzés.** Székely Irénkét, Székely Mihály leányát Kosgyán eljegyezte Oprea Aurél jegyző Robogány. (Minden külön értesítés helyett.)

* **Földrengés** Izland szigetén. Berlini távirat jelenti, hogy Izland szigetén hatalmas földrengést észleltek. A közelebbi részletek még hiányoznak.

* **Sírköavatás.** Értesítjük rokonainkat és ismerőseinket, hogy néhai Klein Dezső, a Léderer és Kálmán-gyár volt tisztviselőjének f. hó 31-én, vasárnap d. e. 10 órakor állítunk sírkövet a váradvelencei izr. temetőben. A család.

* **Közzgyűlés.** A nagyvárad i. izr. hitközség képviselőtestülete folyó hó 31-én vasárnap d. u. fél 5 órakor közzgyűlést tart, melyre a képviselőtestület t. tagjait meghívom. Oradea-Mare, 1924. augusztus 28. Nussbaum Sámuel hitk. elnök.

Jönnek **A mai leányok** Jönnek
Dorian film. Dorian film.

* **Macalik képeinek** kiállítása Kornweissnél, Rákóczi-ut.

* **Láposy Zeneiskola** Bethlen-utca 20. sz. hegedű, zongora és zeneelméleti tanszakkal. Beiratások szept. 1-én kezdődnek d. u. 3-6-ig. Volt növendékek mult évi bizonyítványuk, mások pedig felvételi vizsga alapján vétetnek fel. Az előadások kezdete szept. 4-én.

* **Beiratások a társulati fiu- és női felső kereskedelmi iskolába.** Felhívjuk mindazokat, akik a társulati felsőkereskedelmi iskola bármely tagozatába, vagy osztályába beiratkozni óhajtanak, hogy ez iránti kérvényeiket legkésőbb f. évi szeptember hó 10-ig az iskola igazgatóságához (Str. Francisc Deák 3.) terjesszék be naponta délelőtt 11-12-ig. A kérvényhez csatolandó iskolai születési és ujjraoltási bizonyítvány. A végleges beiratás időpontja később fog közzététetni. Kérvényminták az iskolaszolgálnál kaphatók. Figyelmeztetjük a szülőket, hogy a jelzett folyamodási határidőt annál is inkább tartsák be, mert ellenkező esetben gyermekeik kimaradhatnak az iskolából. A Kereskedelmi Csarnok Elnöksége, mint fenntartó testület.

* **Elhalasztották a sofför-vizsgát.** A szombatra kitűzött sofför vizsgát közbejött akadályok miatt kedden délután három órakor tartják meg.

Jönnek **A mai leányok** Jönnek
Dorian film. Dorian film.

* **Két szép üzlethelyiség,** banknak, irodának is alkalmas, egyik a fő-utcán (Bul. Reg. Ferd.) másik a Szent László-téren (Piata Unirii) azonnal át átadandó. Felvágosítás nyerhető egyedül: Strada Ciorogariu (Uri-utca) 15. sz. II. emelet 1. ajtó.

* **Női ruha szabászati varró és kalapkészítő iskola** uriaszonnyok és leányok részére. Évek óta eredményesen működő iskolát kibővítettem. Fővárosi tanerő segítségével a legújabb párisi módszer szerinti női ruhaszabás, varrás és modellezés 6 hónap alatt, kalapkészítés 3 hónap alatt tökéletesen elsajátítható Orbán Sándorné-nál Str. Deák Ferenc-utca 2. Tanfolyam kezdődik szept. 3-án. Beiratás naponként d. u. 5-6-ig. Szabásminták rendelésre mérték után is mérsékelt áron készíttetnek.

POLOSKAIRTÓ Noxin biztosan irtja, pusztítja, öli a poloskát, üvegje 15 - Lei FARKAS ISTVÁN Apolló drogéria, Oradea Mare

* **Elárusított olcsó árban** őszi női divat szöveteket és vászonárúkat. Consum Árúház Rákóczi-ut, Moskovits-palota-sarok.

* **Kézimunka kiárusítás.** Kélin, függöny, drapéria, abroszok, diványpárna, aranyterítők, tipoonnel, madeira munkák, gobelinek, filécsipkék, betétek, motívok mindenféle nagyságban nagyon olcsón kaphatók Weinbergerné Zárda-utca 1. sz., Str. Manastari, Kapucinus-utca mellett.

* **Uj! Fehérneműt,** felsőruhát legszebben, legolcsóbban gépajouruz Astra gépajour. Teleki-u. 5.

Old England keztyűi, harisnyái, női férfi ernaői legjobbak és legszelecsőbbak.

* **Bécsi Schmidt-bonbonok** Aszódinál, Sas-palota 10 deka lei 24.

* **„KEGYELET” a Sas alatt.**

* **Uj manometer, telefonkészülékek izzólámpa minden feszültségre és alakban, nagyban és kicsinyben.** Manometer javítását, telefon és villanyszerelést, eszterga és minden fémipari munkát szolíc áron készít Rajz Andor electromechanikus, Szalárdi-utca 9. sz.

* **Férfi és női kelengyékben,** csipkékben, árakban Bleier divatárúháza, Sas-passage utólérhetetlen.

A legnagyobb olasz lírikus

(Petrarca halálának félezredes évfordulója.)

Vajjon a könnyen felhevülő, forró vérű olasz nép, melyet még most is Mateotti képviselő meggyilkolása foglalkoztat, gondolt-e arra, hogy nemzete egyik legnagyobb fiának halála évfordulója volt azokban a nagyon zavaros időkben.

A renaissance szülőhazájában, az akkori Európa legműveltebb földjén, Itáliában, hunyt el ötszázötven évvel ezelőtt, 1374 július 18-án az olasz költészet legkiválóbb lírai költője s egyben humanista tudósa, Petrarca Francesco. Petrarca egyike volt a hármas költői triász (Boccaccio, Dante, Petrarca) tagjainak, akik az olasz irodalomnak az alapját megvetették. Boccaccio és Petrarca mint barátok is jótékony hatással voltak egymásra a költészetben. Petrarca nem hiába és érdemtelenül volt a császárok, királyok, hercegek, pápák kedvence, akiknek udvaraiban töltötte élete jórészt s akik magas kitüntetésekkel halmozták el, mert az ő költői erejének érdeme az, hogy világszerte híressé vált szerelmi szonettjeivel és kanzonéival az olasz költői nyelvet oly végtelenül lágyá és dallamossá tette, mely aztán nála egyénien magas fokú formai szépségekben tündökölt. Nem csoda így hogy a köztér és ujkor áthidaló renaissance-nak Olaszország lett a szülőföldje, hiszen ennek Petrarca mintegy előőse volt, mert működésével megalapozta a kora-renaissance-ot (trecento), melyet követett a XVI-ik században a renaissance virágkora (cinquecento). Mint korának humanista tudósa a régi római klasszikus költők nyomán latin nyelven is írt verseket.

Nekünk magyaroknak az egyetemes világirodalmai érteken kívül azért is elismeréssel kell lennünk Petrarca szellemé iránt, mert Kisfaludy Sándor a Petrarca szonettjei hatása alatt kezdte írni szerelmi dalait későbbi feleségéhez, Szegedy Rózához, aki előbb kikoszarozta. S így gazdagodott irodalmunk a „Himfy dalaival”, a „Keszergő és boldog szerellemmel”.

De Kisfaludy nem másolt, levetkőzte az idegen megnyilatkozásokat s az idegen hatást saját lelkének aranyával olvasztotta kincsé s egységes, harmonikus műalkotást produkált.

A költő Petrarca mellett egész ember volt a tudós Petrarca is, mint humanista kutató. Ő nemcsak a renaissance irodalom utját építette, hanem a renaissance tudományos irányát is munkakörébe vonta, értékes alkotásokat hagyván örökségül a kultúrának. A római és görög klasszikus világ megújodott általa. Előmozdította a görög nyelv tanulását, sikerrel kutatta az elkallódott görög és latin klasszikusokat. Sokoldalú tudományosságát jellemzi, hogy nagybecsű levelezést hagyott hátra, ismertette a régi Róma nagy államférfiainak és humanista szellemének és gondolkodásának megfelelően értékes filozófiai munkákat írt latin nyelven. Danteval és Boccaccióval egyetemben hárman voltak a humanizmus szellemi mozgalmának első kiváló alakjai.

Élete külső körülményeinek feljegyzésre máltó kulturhistórial eseménye, hogy megérte a világszerthe híres építészeti műalkotás, a román stílus-

ban épült pizai székesegyház harangtoronyának, a híres pizai ferdetorony építésének befejezését. Ez a torony, mely 54 méter magas, külön áll a székesegyház mellett s a teteje az alapjától 4 méter 30 cm-re hajlik el. A világhírű ferdetorony (harangláb) 1174-1350-ig épült.

A pizai ferdetorony is jubiláris évfordulóját „állja”, mert háromnegyedévezreddel, 750 esztendővel ezelőtt rakták le az alapját s azóta áll ferdén rendületlenül az utókor csodálatára.

De nemkülönbön rendületlenül áll az a hatalmas szellemi torony is, melyet Petrarca a világ-irodalomban és az egyetemes emberi kultúrában épített az utókor kincséül...

Bujk Béla.

LEGUJABB

A németek csak további tárgyalási alapnak tekintik a Dawes-tervet

Berlin, augusztus 29. A Reichstagban a Dawes-javaslatok harmadik olvasása előtt felszóltat Marx kancellár. A kormány az a reményét fejezte ki, hogy a Ruhr-vidék egy évnél hamarabb felszabadul. A nemzetiek ellenindítványával egyetért ugyan, de ha elfogadnák megdőlné a londoni egyezmény. Igéri, hogy a Dawes-törvényeket csak alapnak tekintik a további tárgyalásokhoz. Stresemann a nemzetieknek kancellárságot és négy miniszterséget ajánlott fel ha lehetővé teszik a Dawes-terv elfogadását.

Halálra ítélték a gyilkos chicagói egyetem hallgatókat

Chicagóból jelentik: Pár hónappal ezelőtt Lőb és Leopold egyetemi hallgatók, a chicagói egyetem két legképzettebb növendéke, millióios szülők gyermeke sportból meggyilkolták Frankl milliárdos tizenéves fiát. A tárgyalást egész Ameriká feszült érdeklődése mellett tegnap tartották meg. Az ügyész halálos ítéletet kért a vádlottakra. A vádbeszéd egyes erősebb kitételénél a két vádlott felkacagott. A chicagói törvényszék tegnap hozta meg az ítéletét a gyilkosok felett és mindkettőt halálra ítélték.

MOZI

— **Atlantic és Apolló-mozgók.** Még ma és holnap, szombat és vasárnap van alkalma a közönségnek Priscilla Dean remek játékaiban gyönyörködni. Még nem jelent meg vásznon művésznő, aki a lelki indulatokat oly hiven vissza tudta volna adni játékaiban, mint e kivételes tehetségű asszony. Egy nagyon kedves drámában lép fel a filmen, amelyben egy megindító szerelmi történethez a keleti légiók és az arabok élete nyújt élvezetes keretet.

— **Dorian Terrasseon** vigjáték-műsor keretében kerül vetítésre a „Hét évig nem lesz szerencsém” című frappáns bohózat, melynek a szövegét a kiváló humorista Karinthy Frigyes írta meg, akinek jóízű humorát ritka élvezettel fogadja a közönség. Az 5 felvonásos kitűnő filmet megelőzi egy 2 felvonásos kacagató amerikai

MERNOKI RAJZ-PAUS-MILLI-METER ÉS VÁZLATPAPÍR TEKERCSBEN ÉS NYBEN SONNENFELD-NÉL
ORADEA-MARE PIATA REGINA MARIA
(BEMER) TER 3. TELEFON-02.

burleszk, „Fatty megszökik hazulról”, a főszerepben Fatty. Előadások kezdete a Dorian Terrascon 9, a Dorian-filmszínházban 3 és 6 órakor. A 3 órás előadás mérsékelt helyárú. Jönnek: „A mai leányok.”

TŐZSDE

Zürich, augusztus 29. Nyitás: Berlin 10 0-a 127, Amsterdam 206. Newyork 530'62, London 2308'5, Páris 2865. Milanó 2351, Prága 1595, Budapest 0.0069'5, Belgrád 672'5, Bukarest 262'5, Varsó 102'5, Bécs 0.0075.

Bukarest, augusztus 29. Zárlat. Devizák: Páris 1128, London 925. Newyork 206, Róma 923, Zürich 38'90, Bécs 30 egy-negyed, Prága 620.

Valuták: Font 920, frank 1175. svájci 41, lira 930, dinár 260, dollár 205. osztrák 31, magyar 29, szokol 620.

Zürich, augusztus 29. Zárlat: Berlin 10 0-a 127, Amsterdam 206. Newyork 531 egy-n., London 2385, Páris 2880. Milanó 2355, Prága 1595, Budapest 0.0069 fél, Belgrád 672 fél, Bukarest 262 fél, Bécs 0.0075.

Budapest, augusztus 29. A pénteki értékpapírpiazi zárlati: Angol-Magy. 45 fél Magy. H. 555, Olasz. 20. Osztr. H. 190 Salgó 572, Rina 130, Allamv. 470. Keresk. b. 1225, Pesti Hazai 3630, Borsod-Misk. 124, Első bp. gőz 124, Beocsini 950, Borsodi szén 104, Kőszén 2950, Urikányi 920, Globus 28, Csáky 7500, Egyver 1325. Ganz-Danub. 2775, Ganz-Vill. 1460, Láng 114, Schlick 55, Teudloff 68, Izzó 650. Papír 39, Hungária műtr. 98, Karton 82, Klotild 288, Cukor 2575, Österm. 205, Gummi 17, Georgia 440, Oceán 18, Villányi 68, Lipták 10, Egy. fa 20, Lignum 54, Neuschloss 4250, Ofa 510, Nasici 2225, Zabolai 81. Tröszt 114

A pénteki gabonapiaci szilárd. Budapesti buza 410000, hevesmegyei állomáson 465000, budapesti rozs 320—320000, fejemegyei takarmányárpa 400—410.000 egyéb 390—395.000, sörárpa 440—470000, budapesti morzsolt kukorica 350—360.000.

NYILTÉR

NYILATKOZAT

A „Nagyváradai Napló” f. é. aug. 28. számában megjelent „Egyik bukaresti lap visszaéléssel vádolja a tegledi főszolgabíró” közleményére kérem kiigazítás címén a következő soraimnak helyet adnia.

A Brassói Lapban, Lupta és Nagyváradai Naplóban megjelent közleményekre a Brassói Lapoknak még e hó 22-én ajánlva elküldött és közzé nem tett, csak a 4-ik részét válaszolom, hogy rövidebb legyenek: „Közleménye teljes terjedelmében hazugság és rágalom, amiért is a kir. bíróságnál kérem az elégtételt.

Egy realis alapon álló lap, hogy közölheti bármely tisztviselő ellen az ilyen gyalázatos támadást, míg az a lap az illető tisztviselő felettes hatóságainál s illetékes helyen meg nem győződött a való tényállásról. Hiszen egy rágalmozó gazembernek nem lévén állása, nem lévén becsülete, nem lévén családja, mit veszíthet, őt ha bezárják, csak ingyen lakás és koszthoz jut, de azt a tisztviselőt ő kedve szerint meghurcolja s végre egy tisztviselőnek nem az a feladata, hogy minden nap olvassa el az összes lapokat, hogy neme támadja valaki. Vajjon ha csak egy csepp becsület lenne az olyan aljas rágalmozóban, nem több eredményt érhetne el, ha legyelelmi vizsgálatot kérne az illető tisztviselő ellen és adatokat szolgálna és mikor meg van, akkor menne a lapokhoz?

Kijelentem, hogy én azok a lapok ellen, amelyekben ezen közlemények megjelentek, szintén késtem a bünvádi eljárást.

Más és több válaszom nincs.

Tilegád, la 29. Aug. 1924.

Vorec, primpretor.

A TEVE

— REGENY —

49

Irta: LAKATOS LASZLÓ

— Mit?

— Azt, amit te akartál mondani. Ilona és te közt nem volt soha semmi sem.

— Ez így is van. Férfiúi szavamra mondom.

— Sőt. Én mondom a te férfiúi szavadra.

— Hát akkor? ... Mire való ez az egész komédia. Az ember baráti aiándékokat küld egy házhoz, ahol szívesen látták, legalább is úgy tettek, mintha szívesen látnak...

— Én, ami az én szenvedélyemet illeti, szívélyesen is láttalak. Én igen. Persze, hogy az Ilona is, arról nem állhatok jól. Sajnos, azt hiszem, hogy ő nem...

— Ne folytasd, kérlek. De enged meg, hogy legalább befejezzem a mondatomat.

— Helyes. Látnod ezt már szeretem. Ki nem állhatom az olyan embereket, akik nem fejezik be a mondataikat. Ezek olyanok, mint akik — bocsánat — nem törülköl az orrukat. Kis gyereknél, nem mondom, ez is kedves, de két vén szárnak, mint mi ketten vagyunk, kötelessége, hogy befejezzék a mondatot.

— Azt akartam mondani, hogy szívesen láttatok, mindennap nálatok vacsoráztam és...

— Most még se fejezed be! Értlek. Te azt akarod, hogy a vacsorákat voniam le az összegből. Helyes. Velem lehet beszélni. Amiben igazad van, abban igazad van. Ha nekem van jogom fizetni, akkor neked is van jogod. Le fogom vonni az összegből azt, amit fogyasztottál. Hát várjunk csak... Megettél nálunk, mondjuk kétszáz vacsorát. Ez kitesz borral és szivarral együtt...

Most felém jött. Le akar sujtani? Nem védekeztem. Álltam nyugodtan és vártam. Én még sosem voltam ilyen helyzetben és engem érdekelt, mit csinál egy Erdős úr ilyenkor. Hogyan ver meg ő valakit? Valamikor ezt is ki kell tapasztalni. Rám vág az ostorral? A teve türelmesen nyújtja pupáját.

Nem bántott. Csak egészen közel jött hozzám, azután járkálni kezdett, mozogni, körüljárt engem vagy tízszer is. Nem bírtam tovább egy helyben. Én is járkálni kezdtem. Ő körüljárt engem, én körüljártam őt. Két csúnya állat egy ketrebe csukva. Csodálom, hogy nem szaglásszunk egymást, mint az igazi fenevadak.

Végre is beleszédültünk mind a ketten. Ő leült az íróasztalához, én az asztal mellé egy karosszékre. Kivettem a tárcámat, megkínáltam. És hogy rágyújtott az enyimre, ami szintén egyiptomi volt, visszavettem az asztalról a tizenhat fillért. Azután rágyújtottam én is.

— Kérem Erdős úr, legyen kegyes a nyugtát aláírni. Méltóztassék szaldirozni a számlámat.

— Magázol?

— Igen, kérem, bocsássa meg. Tudom, hogy nem való. Annyi hitvány embert magázok az életben és most egy olyan kiváló embert is, mint ön. Szeretnék kitalálni valami új megszólítást, amire nem maga, se nem te, valami egészen újat, amin csak Ön volna szabad szolítani. Egy szép szót, nagyot, Önhöz méltót... Mindenesetre gondolkodni fogok rajta. Addig is kérem a számlámat elintézni.

Nem is felelt.

— Én:

— Hiszen ha úgy tetszik. Ön a pénzt jótékony célra is adhatja. Például tönkrement furnérgyárosok segélyalapja. vagy megszülyült agytulajdonosok temetkezési egyesülete javára. Az Ön pénze, tehát velem, amit akar. Nekem csak a nyugtával

tartozik és én kérem a nyugtát. Nagyon kérem.

Megint nem felelt. Ölt a hallgatásával.

— Tessék csak idefigyeln! — folytattam — ha Önt bántja a dolog, számlázhatjuk a dolgokat már innen is. Nem kell felsorolni a gyémántokat és a prémeket és a virágokat. Mondhatjuk azt is, hogy én vettem Öntől valamit... mondjuk barátságot... Egy vagon 96 fokos denaturált barátságot és most fizetek érte ennyit és ennyit.

Nem ment. Semmi válasz. Egészen reménytelen. Ravasz ember, egy szót sem szól. Ő nem gondolkodik és míg én azt hiszem, hogy ki tudom fárasztani, tulajdonképpen ő fáraszt ki engem.

(Folyt. köv.)

Matula-féle üzlet megnyílt

lak és festékekkel óriási raktár.

Vas és konyhafelszerelések, valamint

selejtecs árúk olcsón kiárusítatnak.

Fő-utca 2. (Huzella mellett)

Elsőrangú kosztümöket, kabátokat
ANGOL ÉS FRANCIA RUHÁKAT
a legújabb divat szerint
meglepi szoldárban készít
VALENTIN NŐ DIVATTERME
Kórház-utca 17.

Áller képes családi lap régebbi számai visszamenőleg 1-es számig kizárólag Hegedüs Hirlapiroda Nagyvárad kapható.

Eladó vasuti állomás mellett lakóház, gazdasági épületek, 26 hald prima földdel. Templontér mellett több lakásos ház, átadó három szobás lakással, gazdasági udvar, kerttel 350.000. Modern igen szép magánház átadó négy szobás lakással. Templom-utcan magánház. Nagyállomás mellett magánház. Uri, Bethlen, Szaniszló, Temető, Vitez, Óvoda és Gyár-utcákban több lakásos házak, mindenütt átadó lakással. Szilágyi Dezső-utcán jó magánház. Atadó 2 szoba, bolti helyiséz felszereléssel. Vendéglői felszerelés három lokalitással, még négy és félévi bérlettel.

CSAPÓ, Str. Akadémia-u. 6.3—6-ig

Radó Dezső női divattermében készülnék

a legelegánsabb angol kosztümök, hosszú kabátok és francia ruhák eredeti párisi és bécsi modellek után.

Str. Gojdu (Beöthy Ödön-utca) 6. szám.

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy sor ára 3 lei, vastag betűs 4 lei

Levelezés

József Nagyban, innen a levelezés késedelmes. Így sokkal hamarabb megkapod az üzenetet. Nagyon jól vagyunk, remélem te is. Várjuk leveleidet csokló sokszor anyus apus. Köpatak, Erzsébet villa 530

Gord. Kedden délután hatkor a Dorian filmszínház emeleti jobb 7-es páholy L. 526

Házasság

Házasságkötéssel ügyben méltóztatnék lapunkra való hivatalozással bizalommal Faragó Jenő elismertem te is diszkrét előkelő irodájához fordulni, Budapest, Népszínház utca 16. Díjtalan felvilágosítás. Cégvezetelen levelezés Megbízások Romániából, Slovenskóból, Jugoszláviából, Magyarországból. 9

Oktatás

Latin nyelvből rendes v. magántanulókat állandó előkészítésre vagy javított vizsgára elvállal nagy gyakorlattal bíró szaktanár. Cím kiadóban. 424

Zongora tanítást vállal Rthók Istvánné okl. zene-tanárnő Damjanich-u. 17. 530H

Lakás

Nagyon olcsón átadó egy-szobás komplett szép lakás, kettőszobás mellékhelyiséssel egyszerűbb lakás. Iród: Pável-utca 5.

Blosterlőn katonavárosban lévő szoba, konyha, mellékhelyiségekből álló lakásomat hasonlóval. Értekezni Blumenfeldnél, Sonnenfeld-nyomda. Ny

Ellátás

Középiskolai tanulókat teljes ellátásra elvállal uri család. Cím a kiadóban. 516

Teljes ellátást keresek keresek fiatal uriaszony lehetősége külön szobával. Ajánlatokat a kiadóra „szep-temberre” jellegére kér. 525

Alkalmazás

Tiszteletes mindenest keresek azonnali belépésre 3 tagú családhoz. Cím a kiadóban. 464

Bármilyen irodai munkát, könyvelést, román levelezést is d. e. 8-1-ig, azonnali vállalkoz. Cím a kiadóban. 425

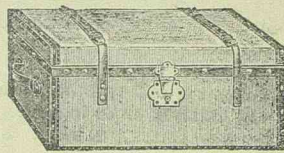
Perfekt gép- és gyorsíró, könyvelésben is gyakorlott, hosszabb kereskedelmi praxissal állást keres. (németül diktandóra ir). Cimeket a kiadóra kér. 529

Előadásitónó, jó fizetéssel előadó, könyvelésben is gyakorlott, hosszabb kereskedelmi praxissal állást keres. (németül diktandóra ir). Cimeket a kiadóra kér. 529

Posták szakmában jártas segédet felvesz Glückmann és Farkas. 528

ELSZAKITHATATLAN

KÉR MUNKÁS, VÁSZON ÉS SZÖVET RUHAK
"INDUSTRIA" RUHAÜZEM
ORA DE A-MARE, CALEA VICTORIEI No. 1.

Gyárunkban, Str. Cuza Voda (Szacs-vay-utca) 18. szám alatt egy külön detail áruosztályt rendeztünk be elsőrendű bőröndárunk, berendezett kasszainknak és iskola-táskáinknak eredeti gyári árban való elárúsítása céljából. Felvállalunk továbbá mindenféle szakmánkra vágó különleges bőröndárunk elkészítését méretek szerint, ugyiszintén vállalkozunk javításokat is.

Nagyvárad Bőröndárú és Táskagyár
Str. Cuza Voda (Szacs-vay-utca) 18. szám.

IRÓGÉP-SZALLAGOK, CARBON-PAPIROK, SOKSZOROSÍTÓ GÉPEK
ÉS ANYAGOK GOLDSTEINÁL
TELEFON: 11-45.

Könyvelő román magyar levelező gyors és gépi odaadó fiatal szorgalommal állást keres azonnala Cím kérélik Telefon 952 leadni Lampelnék. 517

Mindenek leány ajánkozik azonnala Cimeket a kiadóra kér. 519

Liezt és terményszakmában jártas perfect román magyar irodai munkaerő állást keres. Cím a kiadóban. 521

Keresek lehetőleg Izr jól főző szakácsnét ki háztartás önálló vezetését vállalja. Jelentkezni 2-4-ig Fülöp, Deák Ferenc-u. 7. 522H

Mérlegképes bankgyakorlattal bíró könyvelőt keresek alakulóban lévő részvénytársaság, írásbeli ajánlatok bizonyítvány másolatokkal dr Várdi Odón ügyvédhez adandók be délután 4-6 között, Parcul Traian (Széchenyi-tér) 12. 6

Adás-vétel

Hálószoba üzleti dobozok perzsa szőnyeg eladó. Oláry I., Bul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut). 470H

Eladó a város közelében egy kis szőlő, ház helyre is alkalmas. Értekezhetni Vad, Str Pece utca 23. 342

A Somre Sahosz Poale Czedek

imaház Stantul Ladislau (Körös-u. 18.) ezuton értesiti t. tagjait, hogy a templomi ülhelyek bérbeadása a bérleti előjoggal rendelkezők részére f. hó 31-én vasárnap reggel kezdődik, szeptember hó 7-én és 14-én folytatódik. Hivatalos órák fenti napokon a templomi irodában reggel 8-12-ig, délután 2-6 óráig. Mindazok, kik mult évi ülhelyeikre igényt tartanak, felkéretnek, hogy ezen időn belül azt kiváltani sziveskedjenek, mert ellenesetben bérleti előjogukat elvesztik.

Tisztelettel
a Templomülés-bizottság.

legolcsóbb a készí-tőnél
Esőernyő
Rosenberg
Testvérek
N. Iorga (Zöldia-u.) 8
Behúzás gyorsan készül

DENGELEGI ÁRMIN

Bádigos és vízvezeték szakiparos

Vízvezetési felszerelésekben

állandó nagy raktár

Központi lerakat:

Strada Sf. Ladislau (Körös-utca) 17.

Telep:

Strada Clujului (Kolozsvári-utca) 44.

Telefon sz. 6-71. Telefon sz. 5-79.

Eladó ház

Sf. Ladislau Körös-utcán azonnal beköltöztethető 3 szoba fürdőszoba, cselődszoba, konyha kamarából álló szép modern lakással. Parkirozott udvar, gazdasági udvar, nagy istálló. Külön épületben fűszer üzlet. Értekezhetni. Kotsmáros Lászlónál. Strada I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 22.

Turnatoria de fier si fabrica de masini s. a. Oradea-Mare

Kéjen árajánlatot
C. F. R. vonalakon
45 % fuvarkedvezmény

Harántgyaluk (Snaping)
Furógépek
Hydraulikus prések
Olajgyártó berendezések
Fogaskerék marások 1000X400 mm-ig
Transmissiók, függőgyámok és csapágyak
Mindenfajta vas- és fémöntés.

Kéjen árajánlatot
C. F. R. vonalakon
45 % fuvarkedvezmény

Nagyvárad Vasöntőde és Gépgyár Részvénytársaság

Zongora rövid fekete Productiv Genossenschaft kifizető állapotban helyszűke miatt eladó. Vitéz-u. 32. Lukács 524H

Eladó egy férfi és női ülhely zarda-utcai zsidó templomban Értekezhetni Steinhreiberné Iodrász ültében. 527

Eladó egy jó karban lévő pedálos cimbalom. Értekezni dél alatt Templom-tér 7. Ny

Közfoglalkozás

Csipekendiést gépen olcsón készítek Str. Cuza Voda (Szacs-vay-utca) 8. ajtó 1. 490

Őszi, téli női kosztümök, köpenyek, ruhák és térti felhőruhákat 250-600 leig izléseken készítenek a leggyorsabbal a legdivatosabbal. Niglesztel 100-62 Schwartz-ház. 340

Harisnya stoppolást feher-nemű, és minden felsőruha javítását és varrást jutányos áron vállal Horváth Sándorné Huszár-utca 1. 389

Plissé és gouvre munkák nagyon olcsó árban készítenek Strada Alexandrii (Teleki-utca) 22. sz. alatt, a kapuval szemben. Ny

Ütlevél, bérlet és bármilyen igazolványhoz szükséges fényképek, Nagyvárad területén legolcsóbban. — Zenker fényképező, Str. I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 25. Felvételek este fél 8-ig.

24 % kamatra keresünk magánpénzt teljes fedezettel, Adásveteli Rtg. Parcul Traian (Széchenyi-tér) 24. Értékesítés délután. 4

FISCHER

bádigos és vízvezeték szerelő, Pável-utca 18. sz.

Ugyanott tanulók fizetéssel, esetleg kossztal felvétetnek.

Veszünk

butorokat, szőnyegeket teljes lak- és iroda berendezéseket, Wertheim kaszár, szót, zongorát, csillárokat, porcellánokat, régiségeket stb. Meghívásra házhoz megyünk.

Frenkel és fia
Butor, szőnyeg és régiség-kereskedők Str. General Moșoiu (Mezey Mihály) utca 10

Bádigos

és vízvezeték szerelő műhelyemet athelyeztem

Elvállalok minden ezen szakmában vágó munkákat jutányos árak mellett

KAUFMANN

Strada Gojdu (Beöthy Odón-u.) 22 szám alatt Egy új jégsekrény eladó.